

# STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

## Offentligt ägda företag

### Ämnesområde

Offentlig ekonomi

### Statistikområde

Finanser för den kommunala sektorn

### Produktkod

OE0108

### Referenstid

Kalenderåret 2017

### Kontaktuppgifter

|                                    |                          |
|------------------------------------|--------------------------|
| <b>Statistikansvarig myndighet</b> | Statistiska centralbyrån |
| <b>Kontaktinformation</b>          | Caklin Doganson          |
| <b>E-post</b>                      | 010 479 68 24            |
| <b>Telefon</b>                     | caklin.doganson@scb.se   |

## Innehåll

|       |                                                |   |
|-------|------------------------------------------------|---|
| 1     | Statistikens sammanhang.....                   | 3 |
| 2     | Undersökningsdesign .....                      | 3 |
| 2.1   | Målstorheter .....                             | 3 |
| 2.2   | Ramförfarande .....                            | 3 |
| 2.3   | Förfaranden för urval och uteslutning .....    | 4 |
| 2.4   | Insamlingsförfarande.....                      | 4 |
| 2.4.1 | Datainsamlingsmetoder .....                    | 4 |
| 2.4.2 | Mätning .....                                  | 4 |
| 2.4.3 | Bortfallsuppföljning .....                     | 5 |
| 2.5   | Bearbetningar.....                             | 5 |
| 2.6   | Granskning.....                                | 5 |
| 2.6.1 | Granskning under insamlingen .....             | 5 |
| 2.6.2 | Granskning av mikrodata .....                  | 5 |
| 2.6.3 | Granskning av makrodata .....                  | 6 |
| 2.6.4 | Granskning av redovisning .....                | 6 |
| 2.7   | Skattningsförfarande .....                     | 6 |
| 2.7.1 | Principer och antaganden .....                 | 6 |
| 2.7.2 | Skattningsförfarande för målstorheter.....     | 6 |
| 2.7.3 | Skattningsförfarande för tillförlitlighet..... | 6 |
| 2.7.4 | Röjandekontroll .....                          | 6 |
| 3     | Genomförande .....                             | 7 |
| 3.1   | Kvantitativ information.....                   | 7 |
| 3.2   | Avvikelser från undersökningsdesignen .....    | 7 |

## 1 Statistikens sammanhang

Syftet med statistiken är att göra en sammanställning av företag som ägs av kommun, landsting och stat. Statistiken redovisar bland annat antal företag, antal anställda och olika typer av ekonomiska uppgifter om företagen.

Statistikens huvudsakliga användningsområde är som underlag till analyser av hur de offentligt ägda företagen utvecklats över tid.

Statistiken baseras dels på en egen totalundersökning där SCB begär in uppgifter om samtliga företag där kommun/landsting äger minst tio procent eller företaget är offentligt ägd. Uppgifterna som samlas in är organisationsnummer, företagsnamn samt ägarandel.

Andra källor som används är Företagsdatabasen (FDB), Företagens ekonomi (FEK) och Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) för att kunna göra denna redovisning. För beskrivning av dessa undersökningar se respektive undersöknings dokumentation.

Företagsdatabasen, [www.scb.se/NV0101](http://www.scb.se/NV0101).

Företagens ekonomi, [www.scb.se/NV0109](http://www.scb.se/NV0109).

Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik, [www.scb.se/AM0207](http://www.scb.se/AM0207)

För beskrivning av kvalitet i Offentligt ägda företag se denna undersöknings Kvalitetsdeklaration, [www.scb.se/oe0108](http://www.scb.se/oe0108).

## 2 Undersökningsdesign

### 2.1 Målstorheter

De statistiska målstorheterna beskriver beståndet av offentligt ägda företag som är verksamma under den aktuella referensperioden. Även olika ekonomiska uppgifter från företagens verksamhet redovisas.

Målpopulationen utgörs av företag som till minst 50 procent ägs av kommuner, landsting eller stat. Företagen ska dessutom ha bedrivit verksamhet under referensperioden.

Målobjekt och observationsobjekt är de enskilda företagen.

Målvariablerna är ekonomiska uppgifter från företagens resultat- och balansräkningar. Även variabler som antal företag, antal anställda samt nyckeltal ingår bland målvariablerna.

### 2.2 Ramförfarande

För att identifiera vilka företag som är kommunalt ägda och landstingsägda används en ram bestående Sveriges kommuner och landsting. Kommunerna och landstingen är uppgiftskällor i och med att de i insamlingen specificerar vilka företag de ägt under året och med vilken ägarandel. På så vis skapas en lista av i målpopulationen ingående objekt.

För de statligt ägda företagen är ramförfarandet annorlunda. Här utgör företagsdatabasen ramen och de företag som klassificerats som statligt ägda selekteras in i listan av objekt i målpopulationen.

### **2.3 Förfaranden för urval och uteslutning**

Inget urval och ingen uteslutning förekommer i denna undersökning.

## **2.4 Insamlingsförfarande**

### **2.4.1 Datainsamlingsmetoder**

Datainsamlingen sker året efter referensperioden med sista inlämningsdatum i slutet av april. Samtliga kommuner och landsting kontaktas i februari via mail och får ett introduktionsbrev med inloggningsuppgifter till uppgiftslämnarsidan. Där finns föregående års lämnade uppgifter (året före referensperioden). Denna lista uppmanas de att uppdatera med uppgifter för referensperioden. Den lagras sedan i SCB:s databas.

För de statligt ägda företagen görs ingen insamling utan uppgifter om vilka dessa företag är hämtas ifrån FDB. När beståndet är fastställt hämtas ytterligare variabler från SCB:s företagsregister FDB till exempel bransch och antal anställda. Från SCB:s undersökning Företagens ekonomi (FEK) erhåller vi resultat- och balansräkning för de flesta inventerade företagen.

### **2.4.2 Mätning**

De ekonomiska uppgifter som finns i Företagens ekonomi kan vara behäftade med fel. Dels kan företagen ha lämnat felaktiga uppgifter, dels kan det bli fel vid registreringen av uppgifterna. All granskning och bearbetning av de ekonomiska uppgifterna sker på avdelningen Ekonomisk statistik/ Näringslivets struktur (ES/NS).

Insamling av företagets namn, organisationsnummer, ägarandel samt kommentar sker i SCB:s generella webbinsamlingsverktyg (SIV). De tre förstnämnda är obligatoriska. I SIV-formuläret finns följande inbyggda kontroller:

- Kontroll att rätt antal siffror anges för organisationsnummer
- Kontroll att ägarandelen anges i procent med två decimaler. Värdet ska vara mellan 0-100, två decimaler är tillåtna

Kommunerna ska redovisa samtliga företag där den enskilda kommunen äger 10 procent eller mer av företaget. Ifall kommunen har en lägre ägarandel än 10 procent, men företag är offentligt ägd dvs att det sammanlagda ägandet övergår 50 procent ska även dessa företag redovisas.

För varje företag ska följande uppgifter, som är obligatoriska, lämnas:

- Organisationsnummer
- Företagets namn
- Ägarandel

Ett företag kan ägas av ett eller flera företag inom en kommun. Kommunerna får kommentera, vanligtvis används denna möjlighet då ett företag har fått ändrad ägarandel, sålts eller lagts ner. Sålda eller avvecklade företag ska ha raderats av kommunen från frågeformulärets lista. Har det inte gjorts tas dessa företag bort i granskningsfasen .

Kommunens ägarandel ska redovisas med en decimal. För att beräkna kommunens ägarandel för företag som är dotterdotterbolag gör man enligt detta exempel:  
Kommunen äger 90 % av ett företag. Detta företag är delägare i ett dotterbolag till 50 %. Kommunens ägarandel av dotterföretaget är  $0,90 \cdot 0,50 = 0,45$  vilket blir en ägarandel på 45 %.  
Skulle dotterföretaget i sin tur äga 35% av ett dotterdotterbolag blir kommunens ägarandel 15,7 procent,  $0,90 \cdot 0,50 \cdot 0,35 = 0,1575$ .

### 2.4.3 Bortfallsuppföljning

I undersökningen Offentligt ägda företag är bortfall ovanligt. Det bortfall som förekommer beror på att någon eller några kommuner och landsting inte svarat i undersökningen trots flertalet påminnelser. Bortfallet mäts därför som antalet kommuner och landsting som inte svarat i undersökningen för en viss referensperiod.

För mer information om hanteringen av bortfallet i Företagens ekonomi (FEK), se dokumentationen för denna undersökning [www.scb.se/NV0109](http://www.scb.se/NV0109).

## 2.5 Bearbetningar

Ett kompletteringsarbete avseende beståndet av företag genomförs. I de fall det finns en majoritetsägare så sätts en ägarkod maskinellt. I de fall där ett företag inte har någon majoritetsägare görs en manuell granskning och bearbetning för att kunna sätta en ägarkod på företaget. Ägarkoden ligger till grund för redovisning på ägarkategorier.

Direktinsamlade data kompletteras med uppgifter från FDB och FEK. Se information i 2.4.1.

Vi bortfall används data från föregående referensperiod.

## 2.6 Granskning

### 2.6.1 Granskning under insamlingen

Några få kontroller finns i mätinstrumentet dvs webbformuläret. Dessa kontroller uppmärksammar uppgiftslämnarna på felaktiga uppgifter eller format mer information finns under 2.4.2.

### 2.6.2 Granskning av mikrodata

Först granskas beståndet av företag. Detta innebär att ogiltiga organisationsnummer rättas. Nyttillkomna och avförda företag kontrolleras speciellt så att detta inte skett felaktigt. Dessutom kontrolleras ägarandelarna så att dessa uppgår till 100%.

De ingående ekonomiska uppgifterna granskas i huvudsak i Företagens ekonomi, se dokumentation för denna undersökning, [www.scb.se/NV0109](http://www.scb.se/NV0109).

### 2.6.3 Granskning av makrodata

Granskning av sammanställningar och tabeller görs mot föregående referensperiods sammanställningar och tabeller. Vi stora differenser görs kontroller av mikrodata för att fastställa orsaken till differensen.

### 2.6.4 Granskning av redovisning

Inför publicering granskas samtliga delar av materialet i SCB:s webbpubliceringsverktyg och efter laddning i statistikdatabasen.

Kontroller görs att alla tabeller finns med och att ingen av dem är tom eller innehåller obegripliga värden, till exempel interna koder. Rubriker och förklaringar till tabeller och diagram granskas så att de är korrekta. Man kontrollerar också att överensstämmelse råder där samma siffervärde eller text används på flera ställen.

Det sker även en kontroll att data och metadata ser riktiga ut efter publiceringen på webbplatsen. Det görs genom den externa Statistikdatabasen på SCB:s webbplats.

## 2.7 Skattningsförfarande

### 2.7.1 Principer och antaganden

Offentligt ägda företag utgår ifrån ett komplett slutligt observationsregister. Imputeringar av saknade uppgifter sker dels inom undersökningen Företagens ekonomi och dels genom att saknade uppgifter hämtas från företagens årsredovisningar. Eftersom Offentligt ägda företag är en totalundersökning är också normalantagandet att skattningar för populationstotalerna kan erhållas genom summering av värden från det slutliga observationsregistret.

### 2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Sammanställningen av företag som ägs av kommun, landsting och stat görs genom en summering av variabelvärden för objekten i rampopulationen. I en tabell viktas variabelvärdena innan summeringen görs med den redovisade ägarkategoriens ägarandel.

Resultatet räknas ut på följande sätt

$$\sum_{\text{Företag i rampopulationen}} KomAndel_i \cdot Resultat_i$$

Där  $KomAndel_i$  är kommunens ägarandel i företag  $i$

Och  $Resultat_i$  är årets resultat i företaget  $i$

### 2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Inga osäkerhetsmått tas fram för Offentligt ägda företag

### 2.7.4 Röjandekontroll

Uppgifterna på objektsnivå behöver inte skyddas. Någon röjandekontroll görs följaktligen inte.

### **3 Genomförande**

Finansdepartementet är beställare och en av huvudanvändarna av denna statistik. Sveriges kommuner och landsting (SKL) är en annan viktig användare. Statistiken utgör ett underlag för analys av hur de offentligt ägda företagen utvecklats över tid. Statistiken används även som underlag för att uppdatera ägarkoder i SCB:s företagsregister.

Intresset för statistiken är även stort bland kommuner och landsting. Detta för att kunna göra olika typer av jämförelser dem emellan.

#### **3.1 Kvantitativ information**

Populationen består av alla företag som kommun, landsting eller stat har en ägarandel i. Målpopulationen utgörs av företag som till minst 50 procent ägs av kommuner, landsting eller stat. Företagen ska dessutom ha bedrivit verksamhet under referensperioden. År 2017 är antalet företag 4010 stycken för populationen och 3656 stycken för målpopulationen.

För 2017 hade vi ett bortfall av två kommuner.

#### **3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen**

Inga avvikelser har gjorts